

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ЕЛЕКТРОНСКА ТРГОВИЈА

Се прогласува Законот за електронска трговија,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 26 октомври 2007 година.

Бр. 07-4542/1
26 октомври 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН ЗА ЕЛЕКТРОНСКА ТРГОВИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на уредување

Со овој закон се уредуваат услугите на информатичко општество поврзани со електронската трговија, одговорностите на давателите на услуги на информатичко општество, комерцијалната комуникација и правилата во врска со склучувањето на договорите во електронски облик.

Член 2

Примена на Законот

Одредбите од овој закон не се применуваат на:

- оданочувањето,
- заштита на личните податоци,
- нотарската дејност или слични професии што вклучуваат директна и посебна врска меѓу корисникот и соодветен надлежен орган на државната управа,
- застапувањето корисник и бранење на неговите интереси во судот и
- игрите на среќа со парични вложувања, вклучувајќи ги и лотариите и трансакциите за обложувања во согласност со одредбите од прописите кои ја уредуваат оваа област.

Член 3

Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. Услуги на информатичко општество се услуги што се обезбедуваат за надомест на далечина, преку електронски средства и на лично барање на примателот на услугата. „На далечина“ означува дека услугата се обезбедува без истовремено присуство на две страни.

“Преку електронски средства“ значи дека услугата се испраќа од почетната/изворната точка и се добива на крајната дестинација преку електронска опрема за процесирање (вклучително и дигитална компресија) и чување на податоци и се испраќа, пренесува и добива во целост преку кабел, радиобранови, оптички средства или други електромагнетни средства. „ На лично барање на примателот на услугата“ значи дека услугите се обезбедуваат преку пренос на податоци на лично барање. Услугите на информатичкото општество содржат особено продажба на производи и услуги, услуги за пристап до информации или огласи преку Интернет и пристап до услугите на јавна комуникациска мрежа, пренос на податоци или чување на податоците на примателот во јавната комуникациска мрежа;

2. „Давател на услуги“ е секое физичко или правно лице кое дава услуги на информатичко општество преку основање на трговско друштво на неопределено време во Република Македонија, при што присуството и употребата на технички средства и на технологии потребни за давање на услугата на информатичкото општество, самите по себе не претставуваат основање на давателот на услугата;

3. „Примател на услугите“ е секое физичко или правно лице кое од професионални или од други причини користи услуги на информатичкото општество, со цел да побара информација или истата да ја направи достапна;

4. „Потрошувач“ е секое физичко лице кое користи услуги на информатичко општество за цели надвор од неговата трговска дејност или професија;

5. „Регулирани професии“ се оние професии, односно професионални дејности за кои условите за вршење се утврдени со закон;

6. „Електронски потпис“ е низа на податоци во електронски облик кои се содржани или се логично поврзани со други податоци во електронски облик и е наменет за утврдување на автентичност на податоците и за утврдување на идентитетот на потписникот;

7. „Комерцијална комуникација“ е форма на комуникација креирана со цел директно или индиректно да промовира производи, услуги или углед на трговското друштво или на лице кое врши трговска или занаетчиска дејност.

Следново, само по себе, не претставува комерцијална комуникација:

- соопштување на информации што овозможуваат директен пристап до дејноста на физичкото или правното лице, особено во врска со името, адресата и адресата на електронската пошта и

- комуникации во врска со производи, услуги или угледот на физичкото или правното лице остварени на друг а не електронски начин, особено кога е тоа без финансиски надоместок и

8. „Договори во електронски облик“ се договори кои правните или физичките лица, во целост или делумно, ги склучуваат, праќаат, примаат, раскинуваат, откажуваат, пристапуваат кон нив и ги прикажуваат по електронски пат, користејќи електронски, оптички или слични средства, вклучувајќи, но не ограничувајќи се на пренесување преку интернет.

Член 4

Давање услуги на информатичко општество

(1) Давањето на услуги на информатичко општество е слободно.

(2) Давателот на услуги на информатичко општество во Република Македонија е должен да постапува и да дава услуги во согласност со законите и другите прописи на Република Македонија.

Член 5

Исклучоци од примена

(1) Одредбата од членот 4 став (2) на овој закон не се применува на даватели на услуги на информатичко општество со седиште во земја членка на Европската унија, дури и во случаи кога услугата е насочена кон граѓаните на Република Македонија.

(2) Одредбите од членот 4 став (1) на овој закон и од ставот (1) на овој член не се применуваат во следните подрачја:

- авторско право и правата од индустриска сопственост,
- емисија на електронски пари,
- активности на осигурителните друштва,
- слобода на страните да го изберат правото на државата кое ќе се применува за нивниот договор,
- одговорности кои произлегуваат од потрошувачките договори и во врска со нив,
- валидност на договорите со кои се создаваат или пренесуваат права на недвижен имот и
- дозволивост на небарана комерцијална комуникација преку електронска пошта.

Член 6

Принцип што исклучува претходно овластување

За давање на услуги на информатичко општество не е потребна посебна дозвола, одобрение или концесија.

II. ИНФОРМИРАЊЕ И КОМЕРЦИЈАЛНА КОМУНИКАЦИЈА

Член 7

Информации што треба да се обезбедат

(1) Давателот на услуги на информатичко општество на примателот на услуги и надлежните органи на државната управа во Република Македонија е должен да ги направи лесно, директно и постојано достапни најмалку следниве информации:

- име, односно фирма на давателот на услугата,
- седиште на правното лице, давател на услугата или адреса доколку е физичко лице,
- податоци за давателот на услугата врз основа на кои примателот на услугата може на директен и ефикасен начин да стапи во контакт со него, вклучително електронската адреса,
- решение со кое давателот на услуги на информатичко општество е запишан во Централниот регистар на Република Македонија,
- податоци од надлежниот орган, доколку давателот на услугата подлежи на обврска за издавање на лиценци или друг вид на одобренија и
- даночен број ако давателот на услуга е обврзник на ДДВ.

(2) Покрај информациите од ставот (1) на овој член давателот на услуги на информатичко општество кој врши регулирана професија е должен да ги направи достапни и следниве информации:

- податоци за институцијата кај која е регистриран давателот на услугата,
- професионалниот назив и земјата во која е стекнат тој назив и
- упатување на професионалните правила во земјата во која ја врши дејноста и начинот на пристап до нив.

(3) Ако давателот на услуги на информатичко општество ги наведува цените на производите и услугите, тие треба да бидат наведени јасно и недвосмислено, особено треба да се наведе дали во нив се вклучени трошоците на испорака, даноците и манипулативните трошоци кои имаат влијание на наведената цена.

Член 8

Комерцијална комуникација

Давателот на услуги е должен да обезбеди дека податоците од комерцијалната комуникација која е дел од услугите на информатичкото општество или ја сочинуваат истата се во согласност најмалку со следниве услови:

- комерцијалната комуникација да може јасно да се идентификува како таква во моментот кога корисникот ќе ја прими,
- јасно да може да се идентификува физичкото или правното лице во чие име се прави комерцијалната комуникација и
- секоја промотивна понуда од комерцијалната комуникација (вклучувајќи попусти и подароци), може јасно да се идентификува како таква и условите кои треба да бидат исполнети за давање на понуда од комерцијалната комуникација да бидат лесно достапни и јасно и недвосмислено претставени.

Член 9

Небарана комерцијална комуникација

Користењето на електронската пошта со цел за доставување на небарана комерцијална комуникација е дозволено само со претходно прифаќање од страна на корисникот кон кој тој вид на комуникација е упатена, во согласност со Законот за електронски комуникации.

III. ДОГОВОРИ СКЛУЧЕНИ ПО ЕЛЕКТРОНСКИ ПАТ

Член 10

Форма и важност на договорите во електронски облик

- (1) Договорите можат да се склучат по електронски пат, односно во електронски облик.
- (2) Понудата и прифаќањето на понудата можат да се даваат по електронски пат, односно во електронски облик.
- (3) На договорот склучен во електронски облик нема да му се оспори полноважноста поради тоа што е направен со електронска порака, односно во електронски облик.
- (4) Кога за полноважноста и склучувањето на договорот е потребен потпис на лицето, ќе се смета дека тој услов е исполнет со електронска порака потпишана со електронски потпис во согласност со прописите за електронски потпис.
- (5) Одредбите од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член не се применуваат на договорите:
 - регулирани со прописите за семејството и за наследувањето,
 - кои создаваат или пренесуваат права на недвижен имот, со исклучок на правата на закуп,
 - за кои според закон има потреба од вклучување на судови, нотари или слични професии и
 - за дадена гаранција и за дополнително обезбедување, од страна на лица кои дејствуваат за цели надвор од нивниот трговски, работен или професионален ангажман.

Член 11

Супсидијарна примена на прописите

Доколку со овој закон поинаку не е определено, на договорноправните односи кои произлегуваат или се поврзани со договорите склучени по електронски пат или во електронски облик, се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи.

Член 12

Информации што треба да се обезбедат за склучување на договор

(1) Давателот на услугата на информатичкото општество е должен на примателот на услугата пред склучување на договор, на јасен, разбирлив и недвосмислен начин да му ги обезбеди следниве информации:

- различните технички постапки што треба да се следат за да се склучи договорот,
- содржината на договорот,
- општите услови на работење ако се составен дел на договорот,
- дали склучениот договор давателот на услугите ќе го архивира и дали истиот ќе биде достапен,
- техничките средства за препознавање и поправање на погрешно внесени податоци пред да се направи нарачката и
- понудените јазици за склучување на договор.

(2) Давателот на услугата треба да ги наведе сите релевантни кодекси на добра пракса на кои е потписник и информациите за тоа како тие кодекси можат да се користат по електронски пат.

(3) Одредбите содржани во договорите во електронски облик што ги склучуваат давателите на услуги на информатичкото општество мораат да бидат ставени од страна на давателите на располагање на корисниците на услуги на начин кој овозможува складирање и репродуцирање на истите.

(4) Договорните страни кои не се потрошувачи во меѓусебно договорените односи можат да договорат отстапување од одредбите од ставот (1) на овој член.

(5) Одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член не се однесуваат на договорите склучени преку електронска пошта или на неа соодветна форма на лична комуникација.

Член 13

Нарачка и потврда за прием на нарачката

(1) Примателот на услугата кога прави нарачка по електронски пат е должен да побара од давателот на услугата да му достави потврда за прием на нарачката на примателот со посебна електронска порака без одлагање и по електронски пат.

(2) Давателот на услуги му става на располагање на примателот на услугите соодветни, ефикасни и достапни технички средства со кои му овозможува да ги препознае и да ги поправи погрешно внесените податоци пред да ја направи нарачката, освен во случај кога страните што не се потрошувачи поинаку не се договорат.

(3) Нарачката и потврдата за прием се сметаат за примени кога истите им се достапни на страните до кои се адресирани.

(4) Одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член не се однесуваат на договори склучени исклучиво преку размена на електронска пошта или на неа соодветна форма на лична комуникација.

Член 14
Склучување на договор

(1) Договорот во електронски облик се смета за склучен во оној момент кога понудувачот ќе ја прими електронската порака која содржи изјава на примателот дека ја прифаќа содржината на договорот.

(2) Понудата и прифаќањето на понудата се сметаат за примени кога истите им се достапни на страните до кои се адресирани.

IV. ОДГОВОРНОСТ НА ПРИМАТЕЛОТ И НА ДАВАТЕЛОТ НА УСЛУГИ НА
ИНФОРМАТИЧКО ОПШТЕСТВО

Член 15
Заеднички одредби

(1) Кога се даваат услуги на информатичкото општество, а се состојат од пренос на информации дадени од примателот на услугите преку комуникациска мрежа или од обезбедување пристап до комуникациска мрежа, давателот на услугата не одговара за пренесената информација, под услов давателот:

- да не го иницира преносот,
- да не го избира примателот на преносот и
- да не ја избира или да не ја менува информацијата содржана во преносот.

(2) Самиот пренос и обезбедување пристап наведен во одредбата од ставот (1) на овој член вклучува автоматско, посредничко и преодно складирање на пренесената информација доколку ова се врши со единствена цел да се изведе пренос преку комуникациска мрежа и под услов информацијата да не е складирана подолго отколку што е потребно за пренос на истата.

Член 16
**Автоматско, посредничко и привремено
складирање**

Давателот на услугата кога дава услуги на информатичкото општество кои се состојат од пренос на информации дадени од примателот на услугите преку комуникациска мрежа, не одговара за автоматското, посредничкото и привременото складирање на таа информација изведено со единствена цел за поефикасен натамошен пренос на информацијата до други приматели на услугите, на нивно барање, под услов давателот да:

- не ја менува информацијата,
- ги исполнува условите за пристап до информацијата,
- ги почитува правилата што се однесуваат на ажурирањето на информацијата,
- не ја попречува законската употреба на технологија која се употребува со цел да добие податок за употребата на информацијата и
- дејствува брзо заради отстранување или оневозможување пристап до информацијата што ја складираше откако ќе дознае дека информацијата при нејзиниот првичен извор на пренос била отстранета од мрежата или бил оневозможен пристапот до неа, или дека суд или друг надлежен орган го наредил тоа отстранување или оневозможување.

Член 17
Складирање

(1) Давателот на услугата на информатичкото општество, кој ги складира податоците дадени од страна на примателот на услугата, не одговара за содржината на податоците складирани на барање на примателот на услугите, под услов:

- давателот да не знае за нелегалната активност или податок,
- да не е свесен за фактите или за околностите под кои е забележана нелегалната активност или податок или
- давателот, веднаш штом дознае, да дејствува брзо со цел да го отстрани или да го оневозможи пристапот до податоците.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член не се применува кога примателот на услугите дејствува по овластување на давателот на услугите или давателот и примателот претставуваат поврзани друштва.

Член 18
Линкови

Давателот на услугата кој преку електронско упатување отвора пристап до други податоци не е одговорен за тие информации, ако:

- нема сознание ниту можел да знае за нелегалните активности на примателот на услугата или за содржината на податоците во тие информации и
- веднаш штом дознае дека се работи за нелегални активности или податоци да ги отстрани или да го оневозможи пристапот до истите.

Член 19
Заштита на правото

И покрај одредбите од членовите 14, 15, 16 и 17 на овој закон судовите и другите надлежни органи и институции во Република Македонија во согласност со законите на Република Македонија, по барање на овластените лица, им наложуваат на давателите на услуги на информатичкото општество и нивните приматели да ја отстранат и спречат повредата на важечките прописи и врз основа на нив да преземат и други мерки согласно со закон.

Член 20
Обврски на давателот на услуги на информатичко општество

(1) Давателот на услугите при давање на услуги на информатичко општество не е должен да ги проверува податоците кои ги складираше, пренел или ги направил достапни, односно да ги испитува околностите кои упатуваат на нелегалните активности на примателот на услугите.

(2) Давателот на услуги на информатичко општество е должен да ги информира надлежните органи на државната управа ако утврди дека:

- постои основано сомнение примателот на услугата при користење на неговите услуги да презема недозволен активности и
- постои основано сомнение примателот на неговите услуги да даде недозволен податоци.

(3) Давателот на услуги на информатичко општество е должен во најкус можен рок да достави на надлежните органи на државната управа на нивно барање, информации што овозможуваат идентификација на примателите на нивните услуги со кои имаат договори за складирање.

V. НАДЗОР И ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР

Член 21

Надзор и инспекциски надзор

(1) Надзор над спроведувањето на овој закон вршат Министерството за економија, Министерството за транспорт и врски и Агенцијата за електронски комуникации во согласност со нивните надлежности утврдени со закон.

(2) Инспекциски надзор над спроведувањето на овој закон вршат Државниот пазарен инспекторат и Агенцијата за електронски комуникации преку надлежните инспектори.

(3) Заради спроведување на инспекцискиот надзор, давателите на услуги на информатичкото општество се должни на инспекторите да им овозможат пристап до електронската опрема и уреди и без одложување да достават потребни податоци и документација во врска со предметот на инспекцискиот надзор.

VI. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ И ВОНСУДСКО РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ-АРБИТРАЖА

Член 22

Прекршочни одредби

(1) Со глоба во износ од 5.000 до 8.000 евра во денарска противвредност на денот на плаќањето ќе му се изрече казна на правното лице давател на услуги на информатичко општество за прекршокот, ако:

1) не ги обезбеди информациите од членот 7 на овој закон;

2) не обезбеди согласност на податоците со условите утврдени во членот 8 од овој закон;

3) на примателот на услугата пред склучување на договорот не му ги обезбеди информациите утврдени во членот 12 став (1) од овој закон;

4) не обезбеди пристап до одредбите содржани во договорот во електронски облик на начин кој ќе овозможи складирање и репродуцирање на истите утврдено со членот 12 став (3) од овој закон;

5) не ги извршува обврските утврдени со членот 20 ставови (2) и (3) од овој закон и

6) не овозможи пристап до електронската опрема и уреди и без одлагање не достави потребни податоци и документација за вршење на инспекцискиот надзор согласно со членот 21 став (5) од овој закон.

(2) Со глоба во износ од 1.000 до 3.000 евра во денарска противвредност на денот на плаќањето за прекршоците од ставот (1) на овој член ќе му се изрече казна на одговорното лице во правното лице давател на услуги на информатичко општество.

(3) Со глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност за прекршоците од ставот (1) на овој член ќе му се изрече казна на физичко лице давател на услуги на информатичко општество.

(4) На правното лице - давател на услуги на информатичко општество надлежниот суд, покрај глобата, ќе му изрече и прекршочна санкција привремена забрана на вршење на дејност давање на услуги на информатичко општество во траење од една до пет години, а

на одговорното лице во правното лице - давател на услуга на информатичко општество надлежниот суд ќе му изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на должност во траење од една до пет години.

Член 23

Вонсудско решавање на спорови - арбитража

(1) Давателот на услуги на информатичко општество и примателот на услуги за решавање на меѓусебните спорови можат да договорат надлежност на арбитража.

(2) За постапката пред арбитража или друг орган за вонсудско решавање на спорови се применуваат прописите со кои се уредуваат овие области.

VII. ПРЕОДНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 24

Преодна одредба

Одредбата од членот 5 став (1) на овој закон ќе се применува со денот на пристапувањето на Република Македонија кон Европската унија.

Член 25

Завршна одредба

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија“.